

Neuspjeh francuske ofenzive. — Sretne operacije u Rusiji. — Neprijateljska torpednjača potopljena u Dardanelama. — Bugarska spremna za rat.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 30. septembra. (D. u.) Službeno izvještaj:

Rusko bojište.

Položaj u istočnoj Galiciji, na lkvu kod Putliowke je nepromijenjen. U moćnom kraju potoka Karmina zadržale su jurisem austro-ugarsko-njemačke čete mnogo uporišta i zarobile 4 ruska časnika i 1000 momaka. Oborena su bila dva neprijateljska zrakoplova.

Austro-ugarske čete u Litavskoj odbile su ruske navale; došlo je nještimitice i do boja na saku. Neprijatelj je pretrpio teških gubitaka.

Talijansko bojište.

Na tirolskoj zapadnoj fronti bilo je prošle noći borbe u području brda Adamello. Naše topništvo odbilo je neprijateljski pokušaj navale proti prelazu zapadno Cime Presena.

U blizu Mandronice kolibe morali su se talijanci vratiti natrag iz borbe od više sati.

Na visoravni Vielgereuth napali su dvaput noću naše pozicije također bez uspjeha. Isto tako izalovili su im se noćni napadaji na koruškoj fronti protiv naših u vrhovnih pozicija zapadno od jarva Bombas blizu Pontebe. Borbe blizu Toltnia i njemu na sjever traju dalje. Pred Mrzliu Vrhom povukao se neprijatelj u stara pozicije. On je opetovno navalo protiv Dolja, ali je bio uvijek odbijen. Putras za rana započelo je talijansko topništvo ponovno paljenje protiv tolimskog područja, protiv kojega se je još ućer vrlo živo pucalo.

Srpsko bojište.

Na jugozapadnom bojištu nema ništa novo.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, H. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 30. septembra. (D. u.) Iz veka se glavnoj stana službeno javlja:

Zapadno bojište:

Ućer ponajviše je neprijatelj svoje pozicije da probije našu frontu, jedino u Kampajnu. Južno ceste Menin-Ypern bali smo u zrak jednu poziciju, koju su držale dvije engleske kompanije. Sjeverno je naša protunavala polagano napredovala. Jugoistočno od Souchez us-

pjelo je Francuzima, da na dvim manjim točkama prođu u naše pozicije. Tamo traje borba dalje. Djelomična francuska navala na jugu Arrasa bila je laliko odbita. Među Reimsom i Argonama bijahu borbe žesloke. Južno St. Marsavija prodria je neprijateljska brigada naše pozicije na najspređnjim jarcima, te je naišla tako na naše rezerve, koje su u protunavali zarobile neprijatelju 800 momaka, a sve ostale uništile. Svi francuski nasrtaji među cestom Semmeye-Souain i željezničkom prugom Chalerauge-St. Menchould bile su odbijene jućer ponovno djelomice u žestokim bojama iz bliza uz teske gubitke za neprijatelja. Danas rano sionio se je neprijateljski jaki napadaj na fronti sjeverozapadno od Massiges. Sjeverno Massiges izgubili smo visinu broj 191, koja je bila previše izložena neprijateljskoj vatri s boka. Na ostalim toćčkama ove fronte bilo je topničke borbe i paljenja laguna.

Istoćno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova.

Južno Dvinska bio je neprijatelj potisnut u jezerske tjesnace istočno Veselova. Borbe kavalarije meću Drisyjata-Jezorima i Postovijem bijahu uspješne za naše divizije. Istoćno Smorgoni probili smo na juris neprijateljske pozicije; uništili 1000 zarobljenika, te zaplijenili 6 topova i 4 strojne puške. Južno Smorgona borba traje dalje.

Vojna skupina bavarskog princa Leopolda.

Krvaso smo odbili neprijateljske navale protiv mnogih nještimitice fronte vojne skupine bavarskoga princa.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 30. septembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na dardanelskoj fronti je položaj nepromijenjen. Naše su obalne baterije pogodile i potopile neprijateljsku torpednjaču. Naša artiljerija pred Sedilbarom usunula je razlićite neprijateljske baterije. Naše izvidne kolone prisilile su neprijateljske izvidne kolone na bijeg, te im oćese silu pusaka i munjice.

Dogodjaji na moru.

Protupravni postupak talijanske mornarice.

Beč, 30. septembra. (D. u.) Ministar vanjskih posla upravo je 24. septembra na diplomatska zastupstva saveznika i neutralnih država slijedeću verbalnu notu:

„U srce. Nijesam se više smijala, moja krv se ohladi, glava mi nije više gorjela. Uzeih pisma, te ih sakrih u skulju pod drvenom laticomom, za koju nije nitko znao osim mene. Pak podjoh u prozoru. Tu sam kliekla gledajući plavetno, čisto ono nebo i zlatne zvjezdice, molila sam dugo i dugo Boga, neka me njegov duh rasvijetli, što da ljudina učinim.

Oćac se povraći s maćuhom u Remetinec. Ne rekoh mu ništa o strašnoj tajni, ne pokazah mu onih podilih pisma. Bila sam se tako odlučila, promislivši si sve, što bi od toga nastali mogli. Dokazi su jasni. Lucija ne može svoja pisma zatajiti, oćati bi objasnio, bio bi najspređnjiji ćovjek na svijetu! Na nesreću imala sam mu ja oćtkriti, njegova neljubljena jedinica. Zar je moja namjera bila i biti mogla učiniti oćca nesrećnim? Nipošto. Ali morala sam ga braniti, ćuvati od propasti, jer sam razumijela, da mu uz lakomunu, podli maćuhu propada sve imanje. Smislio napokon sve i odlučio se tvrdo. Jednog dana ode moj oćac na osam dana u Zagreb za uredskim poslom. Ja ni pet ni šest već maćuhu u sobu.

Dne 18. julija bila je talijanska krstarica „Giuseppe Garibaldi“ po austro-ugar-koj podmornici torpedlovana i potopljena. Kako proizlazi iz vijesti austro-ugarskog 5. divizijskog komanda, dignule se neke torpednjače, koje su se približile da preživjele spase, žesloku zastavu te napadnuše austrijsku podmornicu kada se je ponovno podigla. Austro-ugarska protesta energično proti ovomu načinu postupanja talijanske mornarice, koja je time jasno povrijedila temeljne ustavne 10. haske konvencije god. 1907. Umojavla se postojanista, da se dade to na znanje njihovim vladama.

Ententa.

Sud neutralca.

Bern, 30. septembra. Vojnićki suradnik „Bunda“ vidi u početku englesko-francuske generalne ofenzive prelaz engleskog rata u odlučnu fazu. On upozoruje, neka se ofenzivu ne precjenjuje, niti ne omalovažuje. Dosada nije još borba pregledna. Kao uvijek u takvim prilikama, napadać je provalio u prve neprijateljske jarke, pridonio je velikih krvavih žrtvi, bez da si je osigurao konaćni uspjeh. Ovaj je pokušaj provala najveći, što ih je do sada bilo, veći nego onaj na Dunjeuc. Uspjelo li ovaj provali da postigne treću obrambenu liniju Nijemaca, onda moramo očekivati katastrofu za napadać ili će Nijemci morati nastupiti opći uznam. Razvlatk bojeva pokazal će nam, kako će ova odlučna navala na zapadu svršiti.

Ruski uzmak.

Petropgrad, 30. septembra. Petrogradska agencija javlja: Vijesti protivnjiku da je ruska vojska uznamkula iz voljnićke fronte iz strategijskih razloga.

Ruske podmornice.

Stockholm, 30. septembra. Jedna švedska novina doznaje, da se u Petrogradu gradi 12 ruskih torpednjača i 8 podmornica i to u Putliovim tvornicama. U Revalu se gradi 9 podmornica, od kojih će dvije biti gotove ovih dana. Samo fali izvjezbane momćadi za ove podmornice. Ista novina doznaje da engleske podmornice najbrže stacioniraju Baltisportu.

Stanje u Minsku.

Stockholm, 30. septembra. „Birševsku Vjedomost“ javlja, da redarstvo u Minsku traži danju i noću radnike za frontu. Osozni, pismeni i tovarni promet sa Moskvom je prekinut. Nije moguće bježati iz Minska radi pomankanja prometnih sredstava. U gradu ima postavljeno mnogo reflektora, koji noću traže po obzoru njemaćke zrakoplove.

Rusko ministarsko vijeće u šatoru cara.

Petropgrad, 30. septembra (D. u.) U carskom šatoru održalo se ministarsko vijeće pod predsjedanjem samoga cara.

Ministarsko vijeće kod cara u Smolensku.

Seheringen, 30. septembra. U diplomatskim se krugovima podava najveću važnost današnjem izvanrednom vijećanju cijelokupnog ruskog kabineta pod predsjedništvom cara i to nesamo radi nepovoljnog položaja u unutarnjoj carstva. Oćekuju se veoma važne odluke.

Car odbio posjet Rodzianka.

Kopenhagen, 30. septembra. „National Tidende“ javljaju iz Petrograda, da je car uskratio audijencu predsjedniku Dume u glavnom stanu, te ju prenio za kasnije vrijeme.

Sa bojnih poljana.

Navala na drugu njemaćku obrambenu liniju.

Amsterdam, 30. septembra. „Times“ doznaje iz Pariza, da je jućer u 2 sata popodne započela navala na drugu njemaćku obrambenu liniju.

Balkan.

Grćka i Bugarska.

Sofija, 30. septembra. Unatoć mobilizaciji, koja glatko teće, nijesu se sve do sada pogoršali odnosi izmedju Grćke i Bugarske. Opaža se naprotiv s obiju strana nastojanje, da se izbjegnu svišna trenvta. Bugarska je vlada spremno privremila prijedlog ministarskog predsjednika Venelosa, da se odredi neutralni pogranićni pojas na pusaćni dohvat od 2500 metara. I inaće je Bugarska ućinila sve, da izbjegne upadice na grćkoj i na rumunjskoj granici. Nadalje se mora ustanoviti, da bugarski mjerodavni krugovi donesle suradljivo prosuduju zahtjev Grćke, da područje Dojra i Djevdjelija sa strategijskih razloga ne smije pripasti Bugarskoj. Kako se veći, nailazi ratna politika ministarskog predsjednika Venelosa na sve veći otpor kod glavnog stožera. Nadalje kolaju u Sofiji glasovi o maloj rekonstrukciji Radoslavovljeva kabineta. Veći se naime, da bi imali iz ministarske istupiti financijski ministar Tonćev i ministar za industriju Tonćevov, koje bi zamijenili dva demokrata, po svojoj prilici Malinov i Ijapćev. Tako bi se demokraci u slobodnu, njih 31 na broju, koji su doslie pripadali oporbi, također službeno priklopili vladi. Pregovori o tom još se nijesu svršili.

Držanje Rumunjske.

Milano, 30. septembra. „Corriere della sera“ javlja iz Bukarešta: Prema „Adeverulu“ rekao je kralj, da postupak središnjih vlasti, koji znaći samo privremeno zaposljednice srpske dunavske obale radi slobodnog prometa s Turskom, još uvijek nije nikakav povod za rumunjsko posredovanje. Centralne vlasti ne će zamrsiti položaja na Balkanu. Ako bi ipak ententa

AUGUST SENO.

Kanarinćeva ljubovca.

(Dalje.)

Ćitala sam, gutala sam ta prokleta slova, te vrecle ponuđeno, tu paklenu vatru, te ćore, prijete, kako se oprasla od mladosti, jer morao poći za staroga, da pogleda svoj grijeh i ne osramoti Žirovićeva ćena. Pa kako je pisala o mom oćcu, koji podli, prosto, porugljivo, kako se zove, zalila, da iz narucija mladica mora ćeci od nevojice u krito istrošena starca. Išla, istina sve to ćrno na bijelom, a na ćmaka oće gladi, ljubvi, mazi, zove ga mogom, pružila mu pod njegov porod koće. Bože! Strasno mi je bilo u onaj ćas, kojegjem sreću pribralo se toliko žući i ljubva, kao da sam zmija. Moja utroba plakala od žalosti, da sa mogoa oćca zaletim u takovu mrežu. Bilo mi je žao, da ći njega kod kuće, da mu ne mogu ućipiti, ali sve izjavili, oćtkrili svu grćebotu u ćmota, u loj na njegovu glavu spada, u loj par zavonito ispod brjega venjice zvono. Kao da me je nešta dirnulo

„Dobar dan, maćuhu,“ rekoh u kratko postavivši se pred nju.

Lucija dignu glavu, ponajprije ljutito, zatim u ćtudu i ćtresnu se na me:

„Šta si došao? Šta tražiš? Zar ti je oćta dozvolila, da ostaviš svoje ćuplje! Idi mi ispred ćoćju!“

„Ne idem, Lucijo,“ odvratih krećpko, „a dozvolila sama sebi, da te pohodim, jer ti imam reći važnu, vrlo važnu rijeć.“

„Ne treba mi tvojih rijeći, ne dosadju ti, dosadila ti ja ćili ne dosadila, velim ti naprosto, da ne idem! Ti me moras slušati, jer se radi o tvojoj glavi; da, da, gledaj me samo, o tvojoj glavi se radi.“

„Te rekaviš sjedoh, ne mariev ć dalje za prigovore, na stolcu napravn njoj, Nu Lucija nije dalje ni prigovarala. Dignu glavu, trenu se, približih, izvali oćci na mene i riknu napokon:

„Jesi li nedećin?“
„Nijesam,“ odvratih joj, „ti dođnue prićas po svijetu, šta se u naćjoj glavi nićeš, nu evo vidis, kako sam mirna, kako ti obzljivo i pametno govorim.“
„Šta ćeš?“ skrinu maćuhu.

„Ćuj me! Prije svega reći ću ti, da ne dozvoim radi sebe. Nijesam, Bog zna, kako blizu bila ćevu sercu, ali ti si me odrinula ispred njegovih ćoćju, klevetala si na me, gaziš me, evo na meni, plemićkoj ćevri, svoje krpe, mućis me teskim poslom, razstrošila si da ludujem, oćtkinula si me od svijeta, ućinila, da je oćac na mene zamorio, ne das mi, da pohodim njegov svoje majke, i da moćem, ti bi mi svojim noćtkima izvadila iz srca ufanje u Boga. Susim se kao ćro, tvuj, glupim, nijesam ni za što na svijetu i toliko sam ćalosa i bijedna, da sam zaboravila plakati, da ne znam više, što je posmjeh ćovjeka lica. U svojoj tužnoj osamći mislim skoro, da je ćovjiece plemu na svijetu izumro, da na zemlji ne živa ljudi, nego ćjavoli. Evo što si od mene ućinila! Ali sve neka bi ti prosteno bilo, jer se to mene teće, mene, koja sam i onako odlučena od ćute sreće, da sa svak ćvijet nameni drva ćevjeka, a napokon nijesi od mene primila nikakve ćdobrote. Nego drugo ti, šarena žućka, ne mogu ćprostili. Ti ubijaš moga roditelja, zalićes mu ćom. A to ne ćeš, prokletnice jedna!“ (Dalje slijedi.)

celos krađu, te se vratilo opodne, nakon što hje izlaza službena izvaja u kojoj se veli, da je medju pladom postignut potpun sporazum radi podvzetnij mjeru. Službeni list „Hestia“ javlja, da je kralj opunovlasnio Veneciosla, da nastavi pregovaranja sa ententom.

Strašilo „Velike Bugarske“

Frankfurt, 29. septembra. „Frankfurter Zeitung“ javlja iz Atene: Grčka mobilizacija doduše je samo njena opreznost, ali do nje ne bi došlo, kad ne bi Veneciosla bio na krmilu. Diplomacija četvornog saveza razvija u Atenu živahniju djelatnost. Pukušava se s idejom Velike Bugarske najteži grčkom narodu i njegovim političarima strah u kosti. Naprotiv te tendencije stoji krma i većina glavnog stožera. Sigurno je ali, da Engleska i Francuska namjeravaju upotrebiti Solun kao operativnu bazu.

Mobilizacija Grčke.

Zürich, 29. septembra. Grčki konzulati u Šveici izdali su prošle subote pozivnice za dalnja tri godista vojni obveznika.

Gunaris ostaje u Ateni.

Zürich, 29. septembra. „Tagesanzeiger“ javlja iz Atene: Na poziv kralja ostaje Gunaris u Ateni, da prisustvuje savjetovanjima vlade kao vodja velike parlamentarne stranke.

Fuzija rumunjske oporbe.

Bukarešt, 29. septembra. Konservativni „Steagul“ javlja, da je fuzija oporbenih frakcija Filipescu i Take Jonecsa gotova činjenica. Predsjednik nove stranke da je Filipescu.

Grčki poslanik u Bukareštu o mobilizaciji.

Bukarešt, 29. septembra. Ovdješnji grčki poslanik Pichias izjavio je suradnici službenih listova, da ima grčka mobilizacija defenzivnu svrhu.

Huskač u Rumunjskoj.

Bukarešt, 29. septembra. Obzирom na ulične demonstracije izjavlja „Vittori“ sljedeće: Na čelu manifestanata našli su se ovog puta poznati agenti jedne opozicijske stranke, koja je sve ovo vodila. Prisustnost osoba, koji su poznati kao izborni agenti Filipescu, dokazuje bez sumnje svrhu demonstracije.

Socialistički sastanak.

Bukarešt, 29. septembra. Jučer je imao socialistički klub veliku skupštinu. Primljen je sljedeći zaključak: Skupljeni radnici i građani izražavaju se nad skandaloznim koracima, što ih poduzima stanovita banda agenata ratnih stranaka, koje plaćaju gradom i teroriziraju građanstvo. Oni čine atentat protiv slobode stampe. Prisutni će svi provoditi, da Rumunjska ostane i dalje neutralna.

Engleska pomoć Srbiji.

London, 29. septembra. (D. u.) U doljnoj kući izjavio je Grey, da ako bi Bugarska ustupila na stranu centralnih vlasti, Engleska će u tom slučaju dati prijateljima na Balkanu sporazumno sa saveznicima svaku pomoć.

Englesko-francuske čete tobože već iskrcane.

Budapest, 29. septembra. Javlja se iz Bukarešte od sigurnog izvora, da su se francuske i engleske čete u Modrusu ukrcale i poslate prošlog četvrtka u malienu Grčku luku Katerinu blizu Soluna i da su iste čete određene za Srbiju. (To je nevjerojatno, jer bi značilo povredno neutralnosti sa strane Grčke.)

Bugarski poslanik u Petrogradu.

Petrograd, 29. septembra. Agence Havas tvrdi, kako „Frankfurter Zeitung“ javlja, da je bugarski poslanik u Petrogradu imao jako dugi razgovor sa Sasonomovom.

Poziv u Grčkoj.

Geneva, 29. septembra. Prama „Tempsovo“ vijesti veliki broj Grka, koji su obvezani na vojničku službu, mudro njima nezahvalno odgovorili, zapustilo je već Francusku.

Prestala je obveznost onih Grka, koji su bili ustupili kao dobrovoljni u legiju stranaca, da ostanu u francuskoj vojsci, jer se bilo postavilo kod ugovora uvjet, da će tamo ostati dok ih ne bi domovina pozvala u redove Grčke vojske.

Ententni pritiska na Balkanu.

Beč, 29. septembra. „Neuer Wiener Tagblatt“ javlja: U Grčkoj će se položaj

dokora razjasniti. Ententa zahtijeva od Grčke, da nastupi uz Srbiju protiv Veneciosla, da dozvoli iskrcati jedan vojnički kor u Solunu. Ovomu se zahtjevu protivnički kralj i generalni stožer, Veneciosla je nemoguće udovoljiti želji entente. Ako kralj ne pristane uz nj, morat će odstupiti, ili će morati prihvatiti mnijenje kraljeve, izgleda da će Veneciosla popustiti kralju.

Neistalnost u Grčkoj.

Berlin, 29. septembra. Iz Atene se javlja: Ovdješnji bugarski poslanik izjavlja, da Bugarska ne će navallati na Grčku. Usprkos liječenički zabran kralj Konstantin hoće, da se iz svog ljekovnog preseli u Atenu. Redovito svaka jutro sligao bi k njemu u Tatoi Veneciosla, a popodne francuski, engleski, ruski i srpski poslanici i to sva četvorica ujedno. Izgleda, da je grčka mobilizirala uljudnik entente. Novinstvo piše protiv entente.

Rumunjski ministar-predsjednik za neutralnost.

Bukarešt, 29. septembra. (D. u.) Zastupnici parlamentarnog saveza primljeni su od ministra-predsjednika, te su mu predali jedinstveni list, koji je prihvaćen u medljolek lige, koji je prihvaćen u medljolek jedinstveni list. Ministar-predsjednik odgovorio je: „Zelja, da Rumunjska spremi vojsku, posljedica je shvaćanja, da je nadosao za Rumunjsku sat, da stupi u rat. Vlada ne dijeli tog misljenja i žali, da ne može razložiti uzroka. Jer nije još nadosao čas, da se može raspravljati o medjнародnom položaju. Životni interesi domovine, koje mi zastupamo, zahtijevaju, da uživamo trajno ono povjerenje, koje nam je parlament dao do ovog dana, kad će se moći pretresati položaj bez štete i opasnosti za državu. Znam, da se mogu pozdati u većinu parlamenta. U ovakvim trenucima zahtijeva interes naroda, da nas podupre pozudanje svijtu. U ime tih interesa, molim, da se kanite svega, što bi bilo na štetu ovoj jedinici dužnosti, koju imamo od danas naprijed i koju je vlada spremna, da ispuni svom svojom energijom.“

Razno.

Turski parlament.

Carigrad, 29. septembra. (D. u.) Iza polgodinjskog odmora započeo je parlament opet svoje djelovanje. Dardanelskoj vojsci izrečena je zahvala za junačko branjenje morskog tijesna i poluotoka Galipolija.

Lažne glasine o miru.

Berlin, 29. septembra. (D. u.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ označuje glasine, da namjerava njemački kancelar već dalje vremena sklopiti mir sa Engleskom na brzu ruku, neutemeljenom i zlobnom te državnim interesima štetnom hajkom.

Raspust općinskog vijeća u Sarajevu.

Sarajevo, 29. septembra. (D. u.) Zemačljaka je vlada raspustila ovlaštenjem zajedničkog finanšnog ministra sarajevsko općinskog vijeće, uslijed ponanjanja broja vijećnika, koji je potvrdan, da se može stvarati zaključke, vodstvo općinske uprave predalo se vladinom povjereniku. Izvršecje u službenom listu naglasuje, da raspust ne znači kažnjenje općinskog vijeća.

Položaj na ratištu.

Prama službenim vijestima poraz je Rusa u Volinju veći, nego li se je do sada držalo. Dok su naše čete na zapadnoj obali Ikve i Sityra krvavo odbile sve navale neprijatelja, pripravljali se iza ove fronte opsežno opkoljenje. Da je pogubije bila velika prozidali iz vijesti, što su Rusi uzamkli preko Putilovke bez da se uze misli zastavili na medjuopcijama. Ruski gubitak na prostoru iznasa 40 km od zapada na istok. Oni su ovu crtu zapustili jednim mahom. Ovaj se je ratni nartac naše vojne uprave pokazao genialnom manovrom u sadašnjem ratu. Neprijateljske bojne sile sastojale su se od više vojska od prijelici 6 do 7 zborova. Naše ih čete proganjaju. Na Ikv i drugi su neprijatelji još na istočnoj obali rijeke, kao što i na izvori Gorina.

Istočno-galijska je fronta nepromijenjena. Naše je konjanstvo osiguralo crtu Kovel-Sarni.

Na sjevernoj ruskoj fronti vojska je Eichhornova probila frontu do Vianiova, čije je vojske Woyrschlova zauzela ruske pozicije istočno Baranovića. Odluka će

naskoro pasti u bici između gornje Vilejke i gornjeg Njemena.

Na Talijanskoj fronti nemaju Talijani drugog pošta već da bombardiraju bolnicu u Gorici.

Srbi marljivo rade utvrđivanja na visinama Save i Dunava. Engleski topovi, koji su po svojoj prilici dosli iz Amerike, nisu se osobito iskazali kod nekidanjen bombardovanja Zemuna sa utvrde Beograda.

Gospodarski pregled.

Kruh.

Uvijek više proizlazi, da nam žita i druge hrane za ovogodišnju zimu ne će izmamnjati. Osobito veseo znak je lijepe dozrijevanje turkinje. Kako već sada kaže, imat ćemo turkinje toliko, kako već davno nijesmo imali.

Vino u Italiji.

U Italiji imat će vina polovicu prošlog godina. Lani ga je urodilo 70 milijuna hektolitara, ove će ga godine biti jedva 30 milijuna hektolitara.

Ljetina u Bugarskoj.

Jako lijepu ljetinu imat će ove godine Bugarska. Skoro svih proizvoda ima za polovicu više nego prošle godine.

Krma.

Sadanja vremena mora seljak dobro promisliti, što će hraniti, a što prodati, da uzdrži svoje gospodarstvo, a sebe očuva od štete. Najbolje i najjeftinije je ono, što doma urodi: sjena, trava, repa i kumpir. Što armadi treba, što moramo svakako dati, inače nema krma u koliko je moguće ostane kod kuće. Ljudi prenalzo cijene hranivost kumpira. U Njemačkoj ga upotrebljavaju kod teških radova za konje mješto žiti. Koju su radili cijeli dan, basu dobrim uspjehom i bili su čvrsti, kao da bi imali pune jase najljepšeg ovsa. I kod nas su nekogi kuzali dajvati mladoj živini i konjima kumpir. Svi pokušaji bili su zadovoljni. Po glasovitom Kellneru, koji je bio obzirom na utamencenje vrijednosti krme pri njemačkom vojničkom u zadnje vrijeme, ima kumpir 285 hranivosti, turkinja 1006, pšenica 1007, iz ovoga je razvidno, da je kumpir kao krma dosta vrijedan. Neka svaki gospodar pazi, da ne ide niti jedan kilogram kumpira izgubljen.

Žito za sjetvu.

Nasi gospodari ne znadu, koliko žita smije komisionar zahtijevati, dotično koliko ima pravo doma prizidati. Za sjetvu se računna 23—26 kg po hektaru. Za svaku osobu, uzevi i os, koji su u ratu (jer lako brzo dodju kući), dalje za sve radnike računna se 146—150 kg po osobi. Ovamo se ne računna turkinja.

Riž.

Riž se prodaje 250 K po kg, dok je lani bio po 50 kg k. Sve što imamo su stare zalihke, kod kojih trgovci nisu ništa trpjeli, te su ju kupili po staroj cijeni.

Ulja.

Talijansko se ulje prodaje po 4 K l. Grčka je zabranila izvoz ulja. Kod nas ima u većim gradovima još starih zalihka. Čudno, da ovi trgovci nisu nitko prijavio rudi pretjerivanja cijena.

Petrolej.

Kako znakovi kažu, bit će doskora dosta petroleja, jer ga tvornice živahnio čiste.

Cijene živine.

Dne 3. septembra bilo je na bečkom sajmistu 3684 glava goveda, iz Češke 1655, iz Ugarske 202. Plaćali su se volovi: I ha 3—340 K, II ha 272—296 K, III ha 250—270 K. Najviša cijena bila je 332—346 K, krave 232—312 K.

Do dne 3. septembra, to jest u prvim 35 sedmicama bilo je na bečki trjet doveđeno 219.210 glava goveda, lani 147.412. Govedjeje mesa se u to vrijeme doveđeno 14.007 vagnova, god. 1914. 14.148 vagnova. God. 1914. bilo je u ovom mjesecu 76 vagnova iz Galicije, i vagnu iz Rumunjske, a 38 iz Srbije. Na svaki vagn se računna 10.000 kg mesa. Ove godine nije bilo iz ovih zemalja niti 1 kg mesa u Beču. U Beču se prodaje prednje mesa po 410 K do 490 K, zadnje 520 K do 660 K, a najljepši komadi 710 K.

Svinja bilo je dne 14. septembra na sajmu u Beču 6759. Plaćalo se debele (živo) 4—740—475 K, II ha 460—448 K, III ha 440—455 K; za meso: 4—410 K do 420 K, II ha 4—408 K, III ha 360—396 K.

Prodanih je bilo ove godine do 3. septembra 374.955 svinja, lani u isto vrijeme 568.955. Ubijenih svinja bilo je ljet 32.737, lani 25231; svinjskog mesa bit je 5.626.413 kg, a lani 7.887.777 kg. U licija je poslala lani u ovo vrijeme 108.399 svinja, a ove godine samih 2 Jasno je, zašto se cijena svinjama di-

Začine.

Začine manjka. Drugih godine je bilo lako dobiti razne umjetne začine i ulje ove smo godine navezani samo na svijetku mast. Gospodarice, pazite da uzgoj debele svinje. Vaša je dužnost, da skrbite za vojništvo i drugo stanovništvo. Mnogi misle, da će žita manjkati. To nije istina. Žita imat ćemo dosta, ali začine će nam manjkati.

Maksimalne cijene živeža u Beču. Cijena je kumpira 12—15 K, Sijer 11—1250 K, otava 850—9 K, jaja po ma 12—13 h, vapnena 18 za 2 K, Gajno maslo 560—620, slatko 5200—540 l. Za mljeko se čuje, da će postupiti za 1 h. Mjekarne tvrde, da njih dodje košta 32 h po litru.

Razne vijesti.

Predstava u kazalištu. Prigodom imedana Njegovog Veličanstva, bit će dne 6. oktobra u gradskom kazalištu dobrotno predstava u korist Crvenog Kriza i ratne opske. Izvedba nalazi se u rukama Smalea.

Prodaja vina. Opekrna komisija javlja, da će potevsi od 1. oktobra prodati u sredinjnoj gradskoj tržnici od 10 do 6 sa poslije podne oko istarsko vino po cijenu od 88 filira litra. Da se preduresetne žir, rabana kod prodaje na bačevce, ovog se puta vino prodati na litre. Do skola stavit će se na prodaju takodjer ulje provijetit će se za dogotavljanje i prodavanje kralva.

Iz krugova redara. Primili smo iz Krugova naših redara molbu, neka bi se za uzeli e bi se njihovo materijalno stanje poboljšalo. Dok se mi potpunoma slažemo sa člankom, što je izasao u mjesennoj mačkom listu, dolajemo, da redari žblju zaslužda, da im se molbi udovolji. Danda nam, gdje je sve i te kako postupiti, mi smo, da ne treba višim objašnjenja dokazati, da redar sa 100 K mjesecne plaće ne može nikako izdržati, te savjesno izvršivati svoju odgovornu službu. Toplo poručamo gospodinu c. kr. tvrdjavnom komesaru, da se za ovu stvar zauzmu uvjereni, da će to rado učiniti, kao što se zauzeo i za mnoge druge stvari.

Pao na bojštu. Vjekoslav Brajan, učitelj u Druzi Bašaćanki, rodóm iz Kastva pao je na sjevernom ratištu.

Zaposlenost mladeži u Londonu. Usljejedredbe g. 1911, zabranjeno je upotrebiti dječake ispod 14. i djevojiće ispod 16 godina za običnu službu. Mladeži ispod 14. godine ne smije raditi u brljačnicama i praonica. Dječaci ne smiju zapošlavanjem prije 6.30 jutro, niti ih smije ikzadržati u doba objeda. Na večer mogu biti najviše 3 sata zaposleni, a u suboti do 4. Ne smije se nijednog dječaka za držati radom preko 20 sati sedmicom.

Kontingent izvoza u Nizozemsku. Nizozemska je opet dozvolila izvažati 60 t maslaca.

Rusija daje predjmovne na žito. Kao strane novine pišu, izdana je u Rusiji naredba o predunjavanju na žito. Jedino za sob se ne može bombardirati. Na ratu se dobije 50%, na pšenicu 66%. U slučaju velikih revikcija odlustati će se o predunjavanju žita.

Zabrana izvoza pamučne vune iz Italije. Italija je zabranila izvoz pamučne i vune u one neutralne zemlje, koje ne zajedmaće se uzvezanu robu isključivo za selo upotrebiti. Pri tom se naročito spominje Švicarska.

Monopol trgovine ugljena u Njemačkoj. U njemačkim se vladinim krugovima ozbiljno raspravlja o uvedenoj monopola trgovine ugljena. To bi u Njemačkoj bilo lako provedivo jer se prodaja nalazi u rukama nekolicine veletrgovaca.

Milodari za „Družbu“.

„Narodna radnička organizacija u Pulji“ predigla je iz skrabice u kavarni „Narodnog Doma“ 16. rujna 1915. K 3160 3379 3594 3694
Kad bi zadnji izkaz 3379 3594 3694 3814
skupa 16614 17734 18854 19974
koja svota bijaše uložena u Istarsku Puvujinicu na Družbinu knjižicu.